

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 154/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Troščákom, Hlavná 50, Prešov, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresnej prokuratúry Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. Pv 520/16/7712 a postupom Okresného súdu Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 162/2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. januára 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie

základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresnej prokuratúry Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. Pv 520/16/7712 a postupom Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 162/2017.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 30. decembra 2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tpo 1/2017 zo 17. januára 2017 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Ďalším uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 15. marca 2017 bol sťažovateľ prepustený z väzby na slobodu, avšak bol prijatý jeho písomný sľub, bol mu ustanovený dohľad probačného a mediačného úradníka, bola mu uložená povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu každú zmenu miesta pobytu a bola mu uložená povinnosť odovzdať legálne držané zbrane, ako aj zákaz úmyselného priblíženia sa k poškodenej (jeho manželke) na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov. Na základe sťažnosti prokurátora Okresnej prokuratúry Svidník (ďalej len „prokurátor“) bolo uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 7/2017 z 30. marca 2017 sťažnosťou napadnuté uznesenie okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 15. marca 2017 doplnené o zákaz vzdiaľovať sa z miesta svojho pobytu okrem účasti na úkonoch vykonávaných orgánmi činnými v trestnom konaní a súdom. Následne bol sťažovateľ 28. júla 2017 zadržaný a uznesením okresného súdu č. k. 1 Tp 22/2016-202 z 29. júla 2017 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 2 Tpo 18/2017-234 z 15. augusta 2017 opätovne vzatý do väzby podľa § 71 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku. V ďalšom bolo o väzbe sťažovateľa rozhodované uznesením okresného súdu č. k. 1 Tp 22/2016-253 z 18. septembra 2017 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 4 Tpo 19/2017-274 z 23. októbra 2017. Na okresnom súde bola 4. decembra 2017 prokurátorom podaná obžaloba na sťažovateľa pre prečin nebezpečného

vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona, o ktorej okresný súd koná v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 162/2017.

Meritom argumentácie sťažovateľa je jeho právny názor, podľa ktorého mal byť prepustený z väzby na slobodu 24. novembra 2017, pretože „... bol v predmetnej trestnej veci v (tzv. prvotnej) väzbe odo dňa 27. 12. 2016 do dňa 30. 3. 2017 (čo je 3 mesiace a 3 dni) a v (tzv. opätovnej) väzbe je odo dňa 28. 7. 2017 až doteraz (čo je viac ako 5 mesiacov).“, z čoho je zrejmé, že „... 7-mesačná základná lehota väzby pre prípravné konanie uplynula u sťažovateľa dňa 24. 11. 2017, bola ako Okresná prokuratúra Svidník (prokurátor) v zmysle ust. § 76 ods. 2 Tr. por., resp. ust. § 79 ods. 1 Tr. por., tak aj Okresný súd Svidník (samosudca) v zmysle ust. § 76 ods. 5 Tr., povinný bezodkladne prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu písomným príkazom, pretože obžaloba nebola podaná v lehote 20 pracovných dní pred posledným dňom 7-mesačnej základnej lehoty väzby pre prípravné konanie, a v tejto lehote ani nebol podaný návrh na predĺženie lehoty trvania väzby.“. Zároveň sťažovateľ nesúhlasí s postupom okresného súdu, ktorým „... bolo rozhodnutie o väzbe odročené na neurčito z dôvodu potreby rozhodnutia o vznesenej námietke zaujatosti, v dôsledku čoho nepochybne došlo zo strany samosudcu k zbytočným prietahom vo veci, osobitne v určení tohto termínu, ktorý nie je ani len známy, pričom ide o rozhodnutie o väzbe, kde má súd povinnosť konať prednostne a urýchlene, a preto ani vznesenie námietky zaujatosti nemôže byť a ani nie je zákonným dôvodom pre odročenie rozhodovania o väzbe, a to s poukazom najmä na ust. § 31 ods. 4 Tr. por.“.

V petite podanej sťažnosti sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa

- nebyť pozbavený slobody inak ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon garantovaného v čl. 17 ods. 2 Ústavy SR,

- byť vzatý do väzby iba z dôvodov ustanovených zákonom a na základe rozhodnutia súdu garantovaného v čl. 17 ods. 5 Ústavy SR,

- na zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán garantovaného v čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- byť predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania garantovaného v čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné garantovaného v čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR,

postupom Okresnej prokuratúry Svidník vo veci vedenej pod sp. zn. Pv 520/16/7712, ako aj postupom Okresného súdu Svidník vo veci vedenej pod sp. zn. 1T/162/2017, bolo porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresná prokuratúra Svidník vo veci vedenej pod sp. zn. Pv 520/16/7712 konala bez prieťahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd Svidník vo veci vedenej pod sp. zn. 1T/162/2017 konal bez prieťahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnej prokuratúre Svidník a Okresnému súdu Svidník pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje bezodkladne prepustiť sťažovateľa na slobodu.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 4 000 €, ktoré mu je Okresná prokuratúra Svidník povinná zaplatiť.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 4 000 €, ktoré mu je Okresný súd Svidník povinný zaplatiť.

Odporcovia sú povinní nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania. Podľa § 50 zákona o ústavnom súde musí sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 obsahovať označenie, (i) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, (ii) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody, (iii) proti komu sťažnosť smeruje.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť

ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Ústavný súd výslovne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09). Text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011, IV. ÚS 481/2011), môže však v určitých prípadoch slúžiť ako interpretačná pomôcka na zistenie obsahu inak úplného petitu, ktorý nejednoznačným slovným vyjadrením pripúšťa viac významov.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľom predložený návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) nie je vymedzený presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre jeho rozhodnutie v uvedenej veci. Sťažovateľ v odôvodnení podanej sťažnosti namieta tú skutočnosť, že podľa jeho názoru nebol po uplynutí zákonom prípustnej/základnej dĺžky lehoty väzby v prípravnom konaní 24. novembra 2017 prepustený na slobodu a ani nebol v zákonom predpokladanej lehote a zákonným postupom podaný návrh na predĺženie lehoty trvania väzby v prípravnom konaní, avšak v petite podanej sťažnosti žiada o vyslovenie porušenia svojich práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 162/2017 po podaní obžaloby s poukazom na skutočnosť, že dosiaľ nebolo o jeho väzbe rozhodnuté. Teda v petite podanej sťažnosti sťažovateľ žiada o vyslovenie porušenia svojich práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 162/2017, ktorý v tomto konaní ešte o väzbe sťažovateľa

v čase po podaní obžaloby, a teda štádia trestného konania pred súdom nerozhodoval, avšak obsah podanej sťažnosti a rozhodnutia všeobecných súdov k nej pripojených sa týkajú rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdov o väzbe sťažovateľa v čase, keď sa jeho trestná vec nachádzala ešte v prípravnom konaní. V dôsledku uvedeného tak obsah podanej sťažnosti a jej prílohy nekorešpondujú s jej petitom vo forme a obsahu, akým bol sťažovateľom, ktorý podal ústavnú sťažnosť prostredníctvom obhajcu/právneho zástupcu, načrtnutý/sformulovaný a ktorý podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je aj východiskom pre ďalší postup ústavného súdu. Tento nedostatok je dôvodom odmietnutia sťažovateľom podanej sťažnosti z dôvodu nesplnenia zákonom prepísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vykazuje taký nedostatok náležitostí predpísanej zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci

len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2018